

การศึกษางานวิจัยดนตรีศึกษาในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2545 – 2554

ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ดนตรี)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2557

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การศึกษางานวิจัยดนตรีศึกษาในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2545 – 2554

AN ANALYTICAL STUDY OF MUSIC EDUCATION RESEARCH IN THAILAND DURING 2002-2011

ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ 5037950 MSMS/D

ปร.ด. (ดนตรี)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: อรรถชนก จรรย์ยานนท์, Ph.D., ณรงค์ชัย ปิฎกักรัตน์, Ph.D., สมชัย ตระการรุ่ง, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยทางดนตรีศึกษาในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2545 - 2554 และนำเสนอแนวโน้มทางดนตรีศึกษาของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลจากการสังเคราะห์งานวิจัยและการนำเสนอวิทยุทัศน์โดยผู้วิจัย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเอกสารโดยสังเคราะห์จากงานวิจัยทางดนตรีศึกษาย้อนหลัง 10 ปี และทำการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) จากอาจารย์ผู้ทำการสอนในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนดนตรีเป็นวิชาเอก และนำเสนอแนวโน้มทางดนตรีศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

งานวิจัยทางดนตรีศึกษาที่เกิดขึ้นระหว่าง พ.ศ. 2545 – 2554 มีจำนวน 151 เรื่อง ผลการสังเคราะห์การวิจัยขององค์ความรู้ตลอดจนนวัตกรรมของงานวิจัย มากที่สุด คือ ด้านการเกิดแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมทางดนตรี จำนวน 52 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 34.43 รองลงมาคือ ด้านนวัตกรรมใหม่ โปรแกรมการสอน ชุดการสอนและสื่อการสอน จำนวน 36 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 23.84 รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการการศึกษาดนตรีและหลักสูตรดนตรี จำนวน 34 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 22.51 รองลงมาคือ ด้านรูปแบบการเรียนการสอนใหม่ การใช้เทคโนโลยี และออนไลน์ จำนวน 14 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.27 รองลงมา คือ การเชื่อมโยงความรู้ด้านอื่นในการบูรณาการการศึกษา จำนวน 4 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 2.64 และด้านที่น้อยที่สุด คือ ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการศึกษา จำนวน 1 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 0.66 สรุปแนวโน้มของดนตรีศึกษาในประเทศไทย ได้ในแต่ละด้าน คือ (1) แนวโน้มดนตรีศึกษาในระบบการศึกษา ซึ่งมีทั้งระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษาและ (2) แนวโน้มดนตรีศึกษานอกระบบการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนดนตรีเอกชน โครงการบริการวิชาการทางดนตรีของสถาบันอุดมศึกษา และสถาบันทดสอบมาตรฐานทางดนตรี

แนวโน้มของดนตรีศึกษาเมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบของการจัดการศึกษามีการพัฒนาขึ้นในทุกด้าน มีการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเพื่อตอบสนองผู้เรียนและการประกอบอาชีพดนตรี มีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาดนตรีเฉพาะความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน มีการพัฒนารูปแบบการสอน การใช้สื่อการสอน การสร้างนวัตกรรมการสอน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนที่ทันสมัย สถาบันการศึกษามีการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนดนตรี ผู้เรียนรุ่นใหม่มีโอกาสเลือกศึกษาต่อทางดนตรีในสาขาที่ตนเองต้องการ

คำสำคัญ: แนวโน้มดนตรีศึกษาในประเทศไทย / การวิจัยทางดนตรีศึกษา

AN ANALYTICAL STUDY OF MUSIC EDUCATION RESEARCH IN THAILAND DURING 2002-2011

PRAPANSAK PUMIN 5037950 MSMS/D

Ph.D.(MUSIC)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: ANAK CHARANYANANDA, PhD.,
NARONGCHAI PITAKARAT, Ph.D., SOMCHAI TRAKARNRUNG, PhD.**ABSTRACT**

The aim of this research was to synthesize the music education research in Thailand during 2002-2011 and present the trend in music education in Thailand by using data from synthesizing research and vision of the researcher. The researcher used the document research method by synthesizing from a 10-years study of the music education research in Thailand, and Focus Group with teachers who teach in the institute where offer a major in music and present the tendency of music education. Analysis revealed as following:

There are 151 studies of the music education research in Thailand during 2002-2011. The most aspect which can synthesize knowledge and research innovation is the aspect of teaching and learning management and music activity which are 52 studies or 34.43 percent, the new innovation, teaching model, instructional media were used for 36 studies or 23.84 percent, the Music education management and Music curriculum were used for 34 studies or 22.51 percent, the new teaching and learning systems, technology and on-line were used for 14 studies which examined at 9.27 percent, the integrated education management was used for 4 studies which examined at 2.64 percent, the less effective aspect is the community cooperation which is used for 1 study or examined at 0.66 percent. It can be summarized the tendency of Music education in Thailand in each aspects as following: (1) the tendency of Music education in Formal Education which are Fundamental Education and Higher Education (2) The tendency of Music education in Non-Formal Education which are Music private school, Music Academic Service Project of higher institute, and the institute for Music examination.

The tendency of Music education when considering from elements of learning were at high level in all aspects. The curriculum was developed to response the needs of learners and Music career. The Music educational staffs have developed their abilities specially. The teaching plan was developed. The instructional media, teaching innovation and modern technology were created. The institute has developed the appropriate environment in music learning. The learners in new generation have opportunity to study in their preferred major of Music.

KEY WORDS: THE TENDENCY OF MUSIC EDUCATION IN THAILAND/ MUSIC EDUCATION RESEARCH

241 pages